

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2009
5. volební období

466.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 58. schůze konané dne 12. listopadu 2009

**k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o opatřeních na zabezpečení
dodávek zemního plynu a o zrušení směrnice 2004/67/ES /kód dokumentu 11892/09,
KOM(2009) 363 v konečném znění/**

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu
a obchodu Ing. Tomáše Hünera, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Gabriely
Kalábkové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Gabriela Kalábková v. r.
zpravodajka výboru

Kateřina Jacques v. r.
předsedkyně výboru

DOKUMENT 11892/09

**Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o
opatřeních na zabezpečení dodávek zemního plynu a o
zrušení směrnice 2004/67/ES**

**KOM(2009) 363 v konečném znění, kód Rady 11892/09
Interinstitucionální spis 2009/0108/COD**

- **Právní základ:**
Článek 95 Smlouvy ES
- **Datum zaslání Radě EU:**
16. 7. 2009
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
22. 7. 2009
- **Datum projednání ve VEZ:**
23. 10. 2009 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodování.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 25. srpna 2009, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 23. 10. 2009 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Předložený návrh je výsledkem **revize směrnice 2004/67/ES** a také **přímým důsledkem plynové krize z ledna letošního roku**, která představovala zásadní narušení dodávek zemního plynu z Ruské federace přes území Ukrajiny do členských států EU. Návrh reaguje na vzrůstající externí závislost EU na dodávkách zemního plynu ze třetích zemí a na rostoucí rizika v souvislosti s tranzitem dodávek zemního plynu. Stávající úprava a nastavené mechanismy nejsou dostatečné k zajištění účinné odezvy v kritických případech, jako je např. přerušení dodávek. Směrnice 2004/67/ES se primárně zaměřuje na zabezpečení dodávek na vnitrostátní úrovni a upravuje vztahy subjektů na vnitrostátním trhu (stát vs. dodavatelé vs. podniky a domácnosti), nenabízí však dostatečné mechanismy k řešení problematiky přesahující vnitrostátní úroveň. Komise proto navrhuje nahradit směrnicí 2004/67/ES nařízením, jehož **cílem je zavedení**

mechanismů umožňujících plynárenským podnikům, aby byly schopné zajistit dodávky odběratelům v rámci EU co nejdéle a bez omezení na vnitrostátní úrovni.

- **Obsah a dopad:**

Jelikož zabezpečení dodávek zemního plynu do členských států EU je věcí rostoucího významu pro celou Unii, návrh přisuzuje **odpovědnost za zajištění dodávek** nejen plynárenským podnikům, ale současně i členským státům (prostřednictvím příslušných orgánů), průmyslovým odběratelům a Komisi. Zdůrazňuje nezbytnost jejich **vzájemné spolupráce** a u přijatých opatření klade podmínky transparentnosti, nediskriminace, přiměřenosti a nenarušení hospodářské soutěže a fungování vnitřního trhu. Dle návrhu je povinností členských států určit příslušný orgán zodpovědný za provádění opatření stanovených nařízením, jehož hlavním úkolem je po konzultaci s dotčenými subjekty vypracovávat **plán preventivních opatření¹** a **plán pro stavy nouze²** (nejpozději do 31. března 2011). Plány preventivních opatření je třeba aktualizovat každé dva roky, mohou být zpracovány i na společné regionální úrovni namísto jednotlivých vnitrostátních plánů. Návrh stanoví povinnost plány zveřejňovat a oznamovat Komisi. Plán pro stav nouze zajistí, aby byl i v případě stavu nouze zachován přeshraniční přístup ke skladovacím zařízením, nezavede žádná opatření nepatřičně omezující přeshraniční tok plynu. V nouzových situacích je možné jako **poslední instanci** použít i **netržní opatření** (dle přílohy III)³, jsou-li tržní opatření již vyčerpána a není možné se s narušením dodávek vypořádat.

Návrh definuje povinné **informace podávané během stavu nouze** příslušnému státnímu orgánu a Komisi (např. denní poptávku po plynu s prognózou na další tři dny, hodinový tok plynu na přeshraničních vstupních a výstupních bodech, plánovaná opatření atp.), jakož i **každoroční zprávy** podávané členskými státy Komisi (roční množství dováženého plynu, trvání a dodavatelské země, maximální propojovací kapacitu, hlavní prvky dohod se třetími zeměmi atp.). Pro usnadnění koordinace opatření návrh zřizuje **Koordinační skupinu pro otázky plynu** složenou ze zástupců členských států, agentury ACER⁴, sítě ENTSO-G⁵ a reprezentativních subjektů dotčeného odvětví a ze zástupců odběratelů. Skupině předsedá zástupce Komise. Návrh stanoví členským státům povinnost zajistit kapacitní **standard pro infrastrukturu**, tzv. pravidlo N-1,⁶ tj. aby i v případě vyřazení/narušení největší infrastruktury byla zbývající infrastruktura schopna uspokojit poptávku za definovaných podmínek. Je povinností členského státu oznamovat Komisi nedodržení standardu N-1. Provozovatelům přepravní soustavy je návrhem uložena povinnost umožnit do dvou let od vstupu nařízení v platnost využití přepravní kapacity pro přepravu plynu oběma směry⁷, pokud Komise nerozhodne, že takové opatření nezlepší zabezpečení dodávek. V návrhu je rovněž definován tzv. **standard pro dodávky**, který stanoví podmínky, kdy stát (prostřednictvím opatření příslušného orgánu) zajistí dodávky

¹ Obsahem plánu preventivních opatření jsou: opatření pro splnění standardů pro infrastrukturu a zabezpečení dodávek, posouzení rizik, preventivní opatření, informace o povinnostech veřejné služby.

² Plán pro stav nouze vymezuje úlohy a povinnosti plynárenských podniků a průmyslových odběratelů i příslušného orgánu, stanoví postupy pro každou krizovou úroveň (včasné varování – výstraha – stav nouze), určuje krizového manažera či skupinu, stanoví povinnosti podávání zpráv, popisuje mechanismy spolupráce s ostatními členskými státy a stanoví podíl tržních i netržních opatření na řešení situace.

³ Strategické skladování plynu, přechod na jiné palivo, povinné snižování poptávky.

⁴ Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů.

⁵ Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu.

⁶ Výpočet standardu stanoví metodika v příloze I návrhu.

⁷ Jde o možnost obrátit směr toku dodávek plynu v plynovodu, takové „obrácení plynovodu“ letos v lednu umožnilo ČR pomoci zásobovat Slovensko v době přerušení dodávek z Ruské federace.

chráněným odběratelům⁸, a to v obdobích definovaných v článku 7. Toho je možné dosáhnout i na regionální úrovni či na úrovni EU.

Návrh umožňuje Komisi vyhlásit i tzv. **stav nouze pro Společenství** na žádost jednoho příslušného orgánu nebo pokud dojde ke zkrácení denního dovozu plynu ze třetích zemí do EU o více než 10 %. Po vyhlášení stavu nouze Komise svolá Koordináční skupinu pro otázky plynu, zajistí výměnu informací a soudržnost, koordinuje opatření vůči třetím zemím, může uložit příslušným orgánům členských států či plynárenským podnikům změnu jejich opatření, neřeší-li tyto vhodně stav nouze.⁹

Stanovisko vlády ČR:

ČR obecně souhlasí s navrhovanými opatřeními, nicméně za nejdůležitější opatření ke zvýšení bezpečnosti zásobování plynem považuje investice do plynové infrastruktury (zejména propojení mezi členskými státy). ČR se přiklání ke stanovisku většiny členských států, že vhodnějším legislativním nástrojem by bylo přijetí předpisu ve formě směrnice a právním základem by měl být spíše článek 100¹⁰ Smlouvy o založení Evropského společenství.

Dopad na právní řád a státní rozpočet ČR:

Nařízení je nástrojem s přímou účinností bez nutnosti transponovat předpis do právního řádu ČR. Dopad na státní rozpočet nelze v současné fázi projednávání návrhu odpovědně specifikovat.

• **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu byl dokument přidělen k projednání do výborů, první čtení v plénu bylo stanoveno na 24. března 2010. V Radě ve složení ministrů pro energetiku by měl být dokument projednán na prosincovém zasedání (7. prosince 2009).

• **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. bere na vědomí Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o opatřeních na zabezpečení dodávek zemního plynu a o zrušení směrnice 2004/67/ES a rámcovou pozici vlády;

2. žádá vládu o další průběžné informace k tomuto dokumentu.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Gabriela Kalábková v. r.
zpravodajka výboru

Kateřina Jacques v. r.
předsedkyně výboru

⁸ Těmi jsou domácnosti již připojené k distribuční síti a mohou jimi být rozhodnutím státu i malé a střední podniky, školy a nemocnice.

⁹ Obecně předložený návrh dává Komisi velké množství pravomocí, kterými doposud nedisponovala a obzvláště v případě krize (např. obdobné té z letošního ledna) by se Komise stala zcela dominantním subjektem na vnitřním trhu s plynem.

¹⁰ Týká se závažných obtíží při zásobování určitými výrobky.